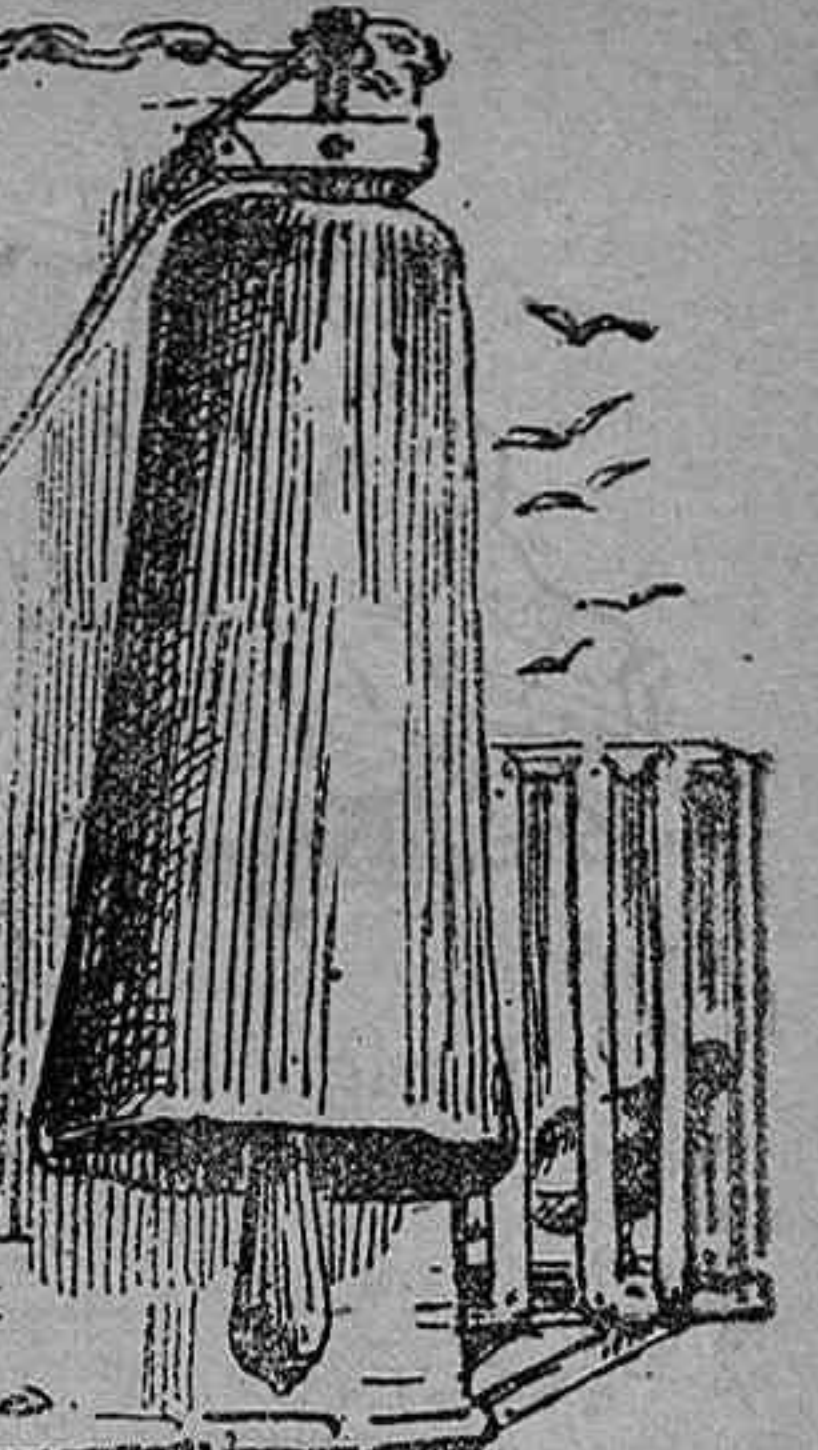

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

COPIAT DEL NATURAL.

—Que estais fent aqui dropos?
—Res Fém de municipals.

FRANCISCA SOLER.

Feya dos ó tres anys que vivia retirada de l'escena.

De manera que acaba de morir la dona, dos ó tres anys després de haver mort l'artista.

No ha tingut per epítafi sinó tres ó quatre *gacetillas* de altres tant periòdics locals: algunes ratlles incorrecas, escrites precipitadament, en la secció del periòdic destinada a donar compte de tots los passos de SS. AA. los prínceps de Baviera, de un home que s'ha trencat una cama, de un gos que ha mossegat a un senyor ó de un lladre que ha fet corre un rellotje.

La secció de la curiositat y de las fruslerias. Molt més, moltíssim més mereixia la primera dama del teatro catalá.

Per comprendre lo que mereixia, no cal sinó assistir a las funcions de Romea.

Desde que la Soler va retirarse de l'escena, tothom pregunta: ¿Qué s'ha fet la Paca?

Las obras que s'han posat durant aquest temps, per regla general, han obtingut ben escàs éxit, en part per las obras mateixas; pero en part també i qui sab si es degut a la falta de una dona de talent y de facultats que sápigat interpretarlas! Qui sab si la Soler las hauria salvadas!

De las obras vellas per ella creadas, *Las joyas de la Rosa*, *La Duda*, *La majordona*, *Las pubillas y 'ls heréus*, *Lo rector de Vallfogona*, *Lo ferrer de tall* y algunas otras, no cal parlarne. Lo dia que la Soler va retirar-se de l'escena, ellas haurian hagut de ser retiradas també; tant difícil es que un'altra dama pugui lograr que l'públic olvidi a l'artista creadora.

Dispensin las damas actuals del teatro catalá, si aixis m'expreso: no dupto qu'ellas pensarán com jo, y que si alguna cosa senten, no es la mortificació de l'enveja, ni la passió cega del propi engrebitment, sinó 'l noble dolor de no haver pogut igualar a l'artista a qui avuy plora l'escena catalana.

Francisca Soler tenia talent y tenia cor: comprenia y sentia.

¿Cóm s'explica sinó, que no sent hermosa (tampoch era lletja) y tenint un defecte en la pronunciació y una veu mal timbrada, s'imposés al públic, tot just apareixia en escena?

Es que sabia identificarse ab los personatjes que representava, y l'hi bastavan l'expressió, l'actitut, una exquisida comprensió impregnada de vigor, de calor y de vida, y un realisme sóbri com la veritat mateixa, per fer olvidar y eclipsar totalment defectes naturals, ab la forsa avasalladora de las qualitats superiors que possehia.

Aixis es l'artista... Y casi diré: aixis es lo geni. Un conjunt realsat pèl vivent contrast de las imperfeccions dominadas, vensudas, aniquiladas per l'inspiració.

Si la Soler no hagués tingut aquells defectes, casi es segur que l'teatro catalá no hauria pogut contar ab ella. Escassa de eminencias femeninas, l'escena espanyola hauria entregat a la Soler lo cetro caygut de las cansas mans de la Teodora y de la Matilde.

¿Y qué hauria sigut sens ella 'l teatro catalá en son naixement, en l'hora aquella en que hi ha que crearho tot, tipos, escola, maneras y fins l'afició del públic?

Véus aquí perque la Soler, tant aplaudida y festejada un temps, mereixia alguna cosa més que las curtas ratlles a sa memoria consagradas per la prempsa diaria.

No hém pogut nosaltres participar de tanta indiferencia, y acostumats com estém a donar a tothom lo que s'mereix, teixim aquesta senzilla corona de semprevivas, y la depositém ab viu dolor sobre 'l sepulcre de la qu' en vida 'n recullí tantas de llorer, entre 'ls aplausos del públic entusiasta.

P. DEL O.

LO MANQUET.

—Tú, cotxero de per riure, ¿qué vols fer alguna desgracia lo dia de Sant Antoni? ¿Qué no 'u veus que encaras la cua del animal devant mateix del nas de las personas! Si no sabs de montar baixa de caball y vésten al paseig de Gracia que 't posarán una bandereta a la mà y voltarás lo rotllo damunt d'un *caballito* pintat al oli.

—Ho dich per lo que ho dich. ¿Has entés la ideya? Quant se vol fer lo maco i è's carrers de Barcelona ab un caballet sota 'l pontasgo de las camas, se té de tenir una munyeca de goma d'elástichs que sapiga fer los accionats sense enquistar lo morro de la bestia y reflexió per tú y per ella, que 'l caball té enteniment y es dócil si 'l que 'l munta es una persona com cal.

—Y qué tens de sapiguer tú, si ets un nen! A França encara anirias faixat de brassos. Si no arribo a ser aquí, algú prenía mal. Ni tú saps montar ni 'l caball te coneix ni sap qui ets. Vés si t'ho dich en plata.—Só

mes cotxero que tú, noyet, ets un *primerench*, minyo. ¿Vols jugar que 't roda lo cap aquí dalt? Vaja no fassa cumpliments, ja pots dirho: tots n'hem estat de criaturas. Jo 'l que 't dich que si t'hi aficionas gaire ab aixó de montar, que baixarás més vegadas pèl devant del tendrúm de las orellas que pel costat que marcan las reglas. Ja 'u veuras, noy; jo só tant ben parlat com un altre y si t'he fet l'advertencia es perque anavas a malmetre a alguna persona del grupo. Perqué t'he volgut bé t'hi représ ¿entens?

—¿Qué dius?... Caballers, ¿volsen fer lo favor d'ajudar-me que tot sol no'm veig capás de fer la broma perque m'ennuagarian las riallas?... Baixa, fillet; baixa del *entresuelo*, que sembla que juguis a caball fort. Baixa, prenda, que encare tenim temps y t'explicaré com se té de presentar lo *ginete* davant d'un públic. Portéu una cadira mitjana que l'ajudarém. Noy, n'has dit una que ni en *Fontova* la diria millor. Ni tu mateix ho sabs la gracia que has tingut, de *modo* que voldria sapiguer com te dius y l'*apellido* per deixarte alguna cosa en lo testament. Si 'm trobas soptat, noy, me negas la paraula. Sò 'l *Manquet*... minyo... ¿Has sentit? lo *Manquet* de baix a la Riba: y no n'hi ha d'altre. Hi estat cotxero, y ara, per la desgracia de la mà só carrerter ¿tens entés? Que no parlas ab un *pela-canyas*, ni ab qualsevol reputació.

¿Qué t'creyas traclar ab algun fanfarria d'aquells que tenen lo rebost del tabaco darrera l'orella?— ¡Phsi!.. que 'l Rey que varem despreciat, l'*Amadéu*, s'assentava *detrás* de un *servidor*. En Bigorra, ¿sens? en Bigorra 'm va dir., «*Manualito*, (allavors gracias a Déu, encare no tenia motiu jo); *Manualito*, nada ménos que 't confio al Rey d'Espanya. *Ojo* al tronco, y que 'm tornis lo personalje *sano y salvo* a la capitania, que si li succehis cap desgracia y faltes, a la *Seca* tindrian de fer moneda nova, y 'n correria més de falsa.»—Ni li vaig tornar resposta ¡de manera! Ab la mirada que vaig llensar a terra, baixant los ulls, ja 'n va tenir suficient. Al *sendemá* dich al amo: enganxo la carretella real y per *assiento* hi vuy un got ple d'oli de vidriol y en quant torni de fer la *ruta* pès carrerons de més mal girar de la ciutat, si n'ha caygut una sola gota sobre 'ls coixins, cobris lo gasto ab los perudicis, y busquis mosso. ¡Y qué!.. al costat meu no hi pren mal ningú. Qui sab about forem si jo l'hagues erugat quan me va dir... bé ell no parlava gaire clar lo idioma. Si jo vaig a Palácio com me proposava, qui sab si haguera passat lo que va succehir. Algú... en fin, no 'ns embranquem ab políticas; te dich tot aixó perque sápigas a qui tens al davant; que si una persona del art te reptat perque no fassas desgracias, l'escoltis y allis aquesta cara, que no l'hi está conforme las riallas moferas. Lo *Manquet* te donará lliçons de montar sempre que vulguis,—y l'any vinent podrás lluhirte si avans no tens cap desgracia, ó que 'l caball no 't descarregui de costellas al empedrat—y t'ensenyará de posar las camas que no semblin com ara que vas agenollat fent oració perque no 't desmuntis. Ab uns pactes, que no vull cap d'ner.

Vina aquí, escolta; y si 'm prens la *perfecta* y vols instruirte, lloga un burro de terayre—are pèl principi—y vina a la quadra de set a vuit que 't donaré unas quantas lliçons... ab lo *látigo* perque 'm sembla que rebrás més tu que no pas lo burro, que tens cara de tonto y 'm sembla qu'entendrás més los cops que las advertencias. Y alante, minyo, que van a benehir y no vull més conversa.

—Teclata, 'l tortell a taula; farém la part al *Generoso* perque suqui las garrofas ab confitura; al mateix temps porta 'ls macarrons, que tot dinant t'explicaré 'l cóm y de quina manera s'han presentat los del art a benehir.

Séu, y no vasis y vinguis més de la cuyna, que m'amohinas y 'l dinar no 'm farà profit. Avuy no es com los altres dias. ¡Quina fumera que arrenca la sopera: aixó son macarrons de Nadal! Aixins que hau é menjat lo primer plat, vull anar a beure un organista que 'm probi quantas véus tinch. Estich que si 'm posés a cantar guanyaria al orga de la catedral. ¡Si aixó sembla un plat de conductos menjivols! Prou n'hi ha més que al orga que deyam de la Seu. Si 'ls arrengreressin podrian portar l'aygua de Dos-Rius fins a la Montanya Pelada.

Feste compte que lo que t'esplico ho estás veyent.—Menja més tortell, te torno a dir; apa una miqueta del ranci.

—¡Que t'è d'enverinà las sanchs! aixó son máximas: no hi ha cap metje que 'n digui 'l contrari: molta gent s'hi cura. Las medicinas de recepta son pès que pateixen de fantasia; per aixó las escriuen en llautó, perque 'ls maniosos no entengan lo que 's fican a dintre 'l cos. Vés aquell de lo *maupatia* lo que diu: que per ell no més hi ha aygua y vi. Pregúntali a quin presaltje 's decanta; ja veurás com dirá que no troba res com lo vi. Y es que 'l vi es més medicina que l'aygua.

—Béu, tonta, y escolta.

—Hi havia, als tres toms, en *Fandango*, 'l *Miquelet de las Barracas*, en *Pell*.—¿No 'l coneixes?—Es un qu' está molt magre; sembla que tinga las carns a desterro;

vaja, un de sech que 'l barbè hi pateix molt per repassarlo perque no l'hi pot agafar gens de pelleringa. L'altre dia vaig sentir que l'hi deya: «noy, vol molt mérit per afeitarte la cara: casibè hauria d'apendre de dibuix per manejar la navaja; tens uns crostons y unas esclatxas que no més hi *preneta* la sabonera. En aquesta cara t'hi manca material.» Donchs aqueix anava ab lo seu puro de l'Habana, y cada cop que xuclava se l'hi feyan fonedissas las fesonomias de las galts. En *Treseta* també hi anava, muntat en un caball *bayo*; pero no podia fer aquells *meneyos* que fá quan vá a peu que sembla que porti *enagus*; pero, noya, *jaleyava* 'l caballet ab una gracia y un sinembargó, que pareixia que ballés una americana molt desmayada. Ah, que no t'ho deya: la comitiva anava capsada de cap y qua per la banda d'*Artilleria* y 'ls *Enginyers*, y 'ls minyons al mitj.

Alli haguera vist aquells caras farrenyas que comprometen als municipals; ab aquells bocas *cerradas*, ab lo seu clotet a cada costat, que no s'obran si no han de dir un ditxo *pinturero* ó si convé una mala expressió per ferse respectar dels animals y de las personas.

Passa després lo banderado, en *Balsam*, mudat; ab lo seu parell de guants de cabritilla, l'americana de cassimir, lo gran *tornavéu* de copa alta, un mocador que pareixia un reixat d'escuma glassada, de batista, afeitat de cara, ab aquell patillám negre que atura la formació al mateix cau de llabi, passa, y 'm véu.

—*Manquet*, crida, ¿y donchs, qué hem de fer?

—Bien *salao*, li contesto; ets lo qui f's més *patxoca* de la comitiva. Y t'torno a dir que 'ls que han passat davant teu, son joves que tenen garbo, y que fangoig. Ningú 'ls ha pres per cotxeros. Vaja, es la finó y l'recatu y l'brucufat de cada quadra. Semblan de l'Estat major. Pero tú, *carinyo*, 'ls enlluernas a tots. No hi ha més: ja está dit. ¡Y quina qua havian endagat al seu caball! Alló era un *fillet* d'or que esborrava al sol de mitjdia. No veyas més que uns desmayos de seda ab unas amplarias de cintas verdas, grogas y vermellas, que semblava una especie d'arch de Sant Martí, sense fer lo vano, que s'anés a la posta darrera del animal.

¡Y las cintas! M'ha dit en *Balsam* qu'eran de *muaré*. Ab unas ayguas que la claror semblava que las fes anar amunt y avall. Alló no eran ayguas, eran licors y *basta*.

En *Balsam* m'ha dit:—«*Manquet*, perqué no has vingut a lluhirte?»

—Ahont vols que 'm presenti sense má. ¡No véus que estalvio un guant y per Sant Antoni no 's pot estolviar res!

—¿Encare rentas plats, Teclata? Per tú no hi ha diada ni festa que hi valga... Pèl cas tot es un senyorio en aquest mon; jo que tinch l'istil de dormir sota un arbre de la Riba, 'm trobo cruixit avuy que hi fet mitjdiada de cap a la taula. Al menos he dormit tres horas. He tingut un sómit, Teclata, que han passat com una professó 'ls anys de la joventut. Era una professó trencada; de tant en tant, com si s'esmortubissen las atxas tot quedava a las foscas. Ben segur qu'eran las penas nostras que han tingut clemencia y s'han amagat per no entristirme.

Jo 'm passejava a dalt de caball, era en aquell any que vaig esser abanderado. En la banda que portava hi havia en *Luchini* tocant lo vals de la *Rosita*. ¿Te 'n recordas d'aquell vals, Teclata? Jo crech que boy adormit l'hi tornat a ballar.

Lo carrer de Fernando 's veyia ple de gom a gom: nosaltres serios y avall sempre. La gent pèls balcones y per las *aceras* hi estava aixis apilotada com las fullas d'una escarxofa. Y sentia com deyan: guaytin l'abanderado quina planta y quin respecte que fá; déu ser un cotxero rich. ¿Qué 'n portan de valor ell y 'l caball! —¡Jel! ¿Si 'n portava? Cinquanta duros l'agulla; quatre doblas de quatre la soguilla; ¿y la persona, viva Déu, quantas no 'n valia sense la desgracia, ab totes dugas mans?

Vés s'hi n'ha estat de trist aquest somni ¡Tornarse a veure dret e igual! Després t'hi vist a tú, Teclata; en aquell temps, quan festejavam; quan tenias la cara rodona ab una pintureta de color de rosa a cada galta. ¿Te 'n recordas, que jo may te gastava 'l nom y t'deya *moteta* de clavells ó *matonet* de monja guarnit ab fonolls y violas.—Qué ximple, ximple; ¿qué vol dir? No 't dongas las satisfaccions tú mateixa: vés si 'ls vehins te las portarán a casa.

¡Quinas cosas m'han passat pèl enteniment, Maria Santissima! Lo menos ha desfilat un rengle de vinticinch anys. ¡Lo noy! també l'he vist; ab aquella disfressa de contrabandista que li vá fer lo sastre Magre. ¿Te 'n recordas que jo 'l vaig portar a bras perque 's vá adormir? Donchs aqueixa tarde he tornat a durli...

—Si, val més, Teclata; parlem d'altras cosas. Pero que fá aquest xicot tant anys a la Habana. ¿Encare no s'acaban los bocoyos, malviateje 'l tráfic y l'enveja de ser massa rich? Si quan tornarà m'hauré d'entretenir a ensenyario de confegir en catalá, perque quan venen no saben parlar més que de Panxos y pessos ab una cantarella de cotorra...

—No vull sopar; me 'n vaig al llit. Teclata. Potser t'rnaré a somiar al noy.

¡Pobre fill, quan me veurá mancol... Pero jo 'n sor-

tiré gananciós, me petonejarà la cara quan veurà que no tinch la ma dreta per ferhi l' amiatat.

EMILI VILANOVA.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Perqué hem de fer revista dels espectacles, sent aixís qu' en algun teatro l' espectacle l' ha donat lo públich y no 'ls actors ni 'ls artistas de las taulas?

Parlo ab franquesa, no hi vist res més cómic que l' afany de alguna gent per contemplar als prínceps de Baviera. Apareixe en lo teatro, rompre la marxa real y girarse casi tothom d' esquena a l' escenari, per contemplar á dits personatjes, ha sigut per tot arréu una mateixa cosa.

Qué tenen los aludits personatjes, que no tinguém nosaltres? Nas á la cara com nosaltres, brassos y camas com nosaltres; son de carn y ossos com nosaltres, han nascut y morirán com nosaltres... Ah si. Tenen lo privilegi del naixement; pero aquest privilegi no 's tradueix per cap senyal exterior... casi m' atreviria a dir que per la n' turalesa no existeix, haventlo creat preocupacions socials destinadas més tart ó més d' hora á desapareixe.

Deixém al públich tal com es, y felicitem al empresariis qu' ells son los qui recullen y tocan los fruits de la tonteria del públich. Basta saber una cosa: al Liceo, funció sense príncep, val déu rals y devegadas sis rals l' entrada, funció ab príncep, no pot baixar de un duro.

L' empresari podrá dir, com aquell subjecte:—Jo, ni davant del rey me trech lo barret.

—Y no t' amonestan?

—No. Quan guio 'l cotxe del rey, porto 'l barret posat.

Era un cotxero de palacio.

—Qué tal lo príncep de Baviera?...

—Bé, gracias... Cinquanta mil rals d' entrada.

Al *Principal*, lo noy del tambor *Angel Sancho* ha donat probas de una habilitat sorprendent, fent passar per las baquetas algunas pessas ab una precisió admirable. Molts aplausos.—La senmana entrant parlarem de Mlle. Agar.

Ha debutat en lo *Liceo* lo barítono Sr. Pignalosa, que té una veu poch voluminosa, pero ben timbrada. Al revés de molts artistas debutants, en lo primer acte de la *Linda* 's portá molt bé y en lo segon no tant. De manera que 'l públich no l' hi fá tanta frenta, com l' accent dramátich que requereix l' obra en lo segon acte.

La Singer ha rescindit la contracta, havent vingut per substituhirla la Cepeda. Acepto ab molt gust lo cambi. La Singer té un repertori molt limitat, no la treguin de la *Aida*. En cambi la Cepeda domina com pocas artistas lo repertori de Meyerbeer. Prompte la sentirém ó més ben dit, prompte tornarem á sentir-la.

Lo *Circo* s' ha tornat un teatro, que no més obra 'ls diumenjes. ¡Pobret!—A *Romea* han aplassat per la senmana entrant l' estreno de la tragedia de 'n Guimerá *Judit de Welp*, ab motiu de lo qual á n' en Riera y Bertran aquest aplassament l' hi ha vingut *Com l' anell al dit*.

Pochs dias endarrera en aquell teatro, benefici de la Clotilde Perez, ab los corresponents aplausos y regalios.

Dimecres en lo *Teatro Lirich*, gran concert de gala ab asistencia de... etc., etc.

Aquí al menos, si la entrada ha sigut cara, no se 'n ha aprofitat cap empresari. Lo producte del concert s' ha destinat al Hospital del Sagrat Cor. Baix aquest punt de vista, vingan funcions de gala.

Al *Español* han posat la sarsuela *Un Estudiante de Salamanca* ab l' éxit corresponent.—Al *Tivoli*, *La Abadía de Castro* á la tarde y *Adriana* al vespre, fent dugas bonas entradas, y aixó que no ván anarhi 'ls Prínceps de Baviera.

Donna Juanita ha prés definitivament possessió del *Circo Ecuestre* y no es fácil per are que 'l desampari.

Aquest dia un capellá 'm deya:

—Si jo fos bisbe...

—Ja ho sá, privaria aquesta obra, excomunicaria á tots los que ván á véurela...

—No tonto: posaria un despaig de butllas á la Plassa de Catalunya, y á tots los que vulguessin véure *Donna Juanita* 'ls obligaria á pendre butlla de carn.

N. N. N.

PROFESSIONS.

A MON LECTOR

Personas pèl mon s' hi amagan qu' exerceixen professió y per xripa no pagan al govern, contribució.

Aquellas donas poch finas que passen horas enteras disputant ab las vebinas, son d' ofici, pescateras.

Aquella airám de perduts que regidors los van fer y parian sempre ab embuls en las sessions, son llauers.

Aquell hom' desvergonyat qu' es sempre 'l primer de llista quan se tracta d' un convit, lo seu ofici es gorrista.

Aquell pimpollo trapella que sempre pinta l' amor á la cándida donzella, bé 's pot dir qu' es un pintor.

Gobernans de molta manya, xarlatants y trapassers, que desguítaran l' Espanya fent pastels, son pastelers.

Nenas que buscan galan y ab melindrosas maneres tots los gestos estrafan, son xicotas papereras.

L' que té la dona guapa y may l' hi segueix la pista, estich cert que no s' escapa de sè un constant prestamista.

Banchs de Crèdit molts construixen per pogué afeytá 'ls diners; dos oficis exerceixen: son fusters y son barbers.

Aquella dona gens ruda que fingeix desmay qu' espanta per ser del marit planyuda, es molt bona comedianta.

A aquells pollos atrevits que quan parlan ab modistas solen tenir llarchs los dits, califco de pianistas.

Si al péu d' un confessorari al fanatisme t' enganxas, no crech, lector, necessari parlarte dels quita-manchas.

Las poncellas que ab defici de nits lo garbo lluheixen per prestar melés servici, son minyonas que serveixen.

Aquell que á l' iglesia 's fica perque res més té que fer, y ab los punys lo pedrè 's pica, es hábil pica-pedrer.

Personas pèl mon s' hi amagan qu' exerceixen professió y per xripa no pagan al govern, contribució.

MARIA BOCANEGRA.

ESQUELLOTS.

Hém donat un cop d' ull á l' Exposició Parés, y com vostés compendrán, un cop d' ull no basta per ferse càrrech de aquell conjunt d' obras pictóricas, algunas notables y altres mitjanas.

No tots los pintors tenen lo dó de sorprendre y fascinar desde 'l primer moment. Ademés, no tots tenen lo propòsit ni 'ls medis de fer obras mestras, sinó de satisfiser lo desitj del comprador de quadros.

Per lo tant, per parlar de l' Exposició, hém de véurela més delingudament de lo qu' hem pogut fins are.

A qui hem de aplaudir desd' are es al Sr. Parés, que ha enriqueit á Barcelona ab una nova gala.

Lo local de l' exposició es grandió y está espléndidament decorat. La llum zenital es hermosa y molt apropiat per realisar los quadros.

En una parau a: l' exposició Parés, será 'l Saló de Barcelona.

Are no més fa'ta que 'ls pintors cuidin de tenirlo sempre ocupat ab las produccions de las sévas paletas.

Del Brusi:

«En una de las habitaciones que en la casa del excellentísimo Sr. marqués de Comi las ocupan SS. AA., hay una libreria que se compone exclusivamente de obras escritas en catalán.»

—Calli, deya un catalanista posant los ulls en blanch: no llogesca més, que 'm venen *basques de gaubansa*.

Lo Brusi diu també que las blondas negras del traje que duya la princesa de Baviera en la funció de ga a del Liceo, son de fabricació catalana.

Es molt just.

Perque es de creure que 'ls qua tos ab que ván ser compradas procedian de alguna contribució pagada per Catalunya.

Al visitar los prínceps de Baviera l' iglesia del Pi, un canonje va explicar la vida, fets y miracles del Beato Joseph Orio, consignant que no se l' havia declarat sant, perque no havian pogut reunir-se 'ls fondos necessaris per la canonisació per qual motiu los invitá á iniciar una suscripció.

Aixis se desprén de una *gacetilla* del Brusi. Y no estranyin qu' en dias aixis las *gacetillas* del Brusi, sigan un manantial de inspiracions per l' *Esquella de la Torratxa*.

Are bé. ¿Es veritat que no basta entrar al Cel per ser sant? ¿Es veritat que fins per ser declarat sant, se necessitan los *cumquibus*?

¡Ay Senyor! ¡Y jo que 'm creya que Jesucrist havia expulsat als mercaders del temple!

Després de tot, lo mateix Beato Oriol se 'n té la culpa.

Ell que dels talls de rave 'n feya monedas—miracle sorprendent que avuy no 's véu—sembla mentida que no comuniqui una inspiració, perque pugan imitarlo ab éxit, los que tractan de canonisar-lo.

Un inglés, lo doctor Carlos Moffat, ha trobat una combinació quimica, un gas, que fa tenir bona veu á tothom.

Respiran una cantitat de aquest gas, y quedan fets uns Massinis ó uns Gayarres.

Peró qu' 'n treurém, si la véu, que avuy es una fortuna, llavors no valdria cap diner.

Figúrinse que todas las pedras se transformessin en or. ¿De què servirian las monedas de cinch duros?

Per engravar la Rambla ó la Gran-via.

D. Victor Balaguer ha tingut l' amabilitat de enviarme un llibret imprés y enquadernat ab elegancia, titolat: «Fundació de la Biblioteca-Museo de Vilanova y Geltrú.»

Lo *Trovador de Montserrat* explica en una sentida carta dirigida á D. Ramon Estruch, com y de quina manera ha lograt construir aquell edifici que avuy es la gala de Vilanova.

Los que creuen que la politica serveix únicament per explotar al pais y enriqueirse á expensas de la nació, tindrán un desengany per lo que respecta á D. Victor, que ha sabut coronar una vida de treball y de honoradés, consagrando per enter sa modesta fortuna, á l' erecció de un establiment útil y profitós.

Las generacions futuras dirán:

A últims del sigle XIX encare hi havia homes polítichs dignes y honrats.

Al tornar de l' Universitat, un grupo d' estudiants va victorejar als prínceps de Baviera.

No hi tinch res que dir. Demá jo victorejaré á un' altra cosa y voldré que 'm respectin.

Peró al embocar la Rambla, davant de l' Estació del ferro-carril de Sarriá, lo grupo d' estudiants, agafant las riendas dels caballs, va obligar al cotxe dels prínceps á passar pèl mitj de la Rambla.

Y aixó es un abús censurable: en primer lloch perque la Rambla no es propietat de aquell grupo d' estudiants, y en segon lloch perque sobre 'l grupo d' estudiants y sobre tots, existeixen las ordenansas municipals, y las ordenansas municipals han de cumplirse y respectarse.

Suposo que alguns dels aludits estudiarán dret. En aquest cas los hi recomano que dongan una repassada als llibres, enterantse de la inviolabilitat de la llei.

Aixis un altre dia, quan vulgan demostrar lo seu entusiasme, podrán fer com en los temps de Fernando VII: desenganxar los caballs, y tirar del cotxe. Llavors estarian al seu lloch.

En lo carrer de la Princesa. Un municipal recorria 'ls pisos, dihent: —De parte del Sr. A'calde, que pongan *domassos als balcones*.

¡Quin entusiasme més espontáneo!

Lo general Riquelme y en Rius y Tauler, lo dia de l' arribada dels prínceps de Baviera, ván picarse las crestas.

Lo general:—¿Con qué derecho se ha cambiado el itinerario de la carrera, sin mi previo consentimiento?

L' arcalde:—Se cambió el itinerario, sin su previo consentimiento, en primer lugar porque quien recibe á SS. AA. es el señor marqués de Comillas; en segundo lugar, porque el municipio que presido, representa á Barcelona que tiene el honor de albergar á SS. AA., y en tercer lugar porque habiéndome manifestado el Sr. marqués de Comillas la conveniencia de variar el itinerario, he creído oportuno hacerlo, sin tener que dar cuenta á nadie de mis actos.»

¡Pim, pom!

Lo general vá girar l' espatlla sense respondre. L' arcalde 's quedá acariciantse las patillas ab la má tota tremolosa.

Quina por vaig tenir!

Un municipal deya:
—Hoy dormiré sobre las armas, porque D. Francisco tracta de declarar la Plaza Mercado de San José en estado de sitio.

Lo Sr. Michel ha presentat la dimissió, junt ab un escrit dihent que ha fet grans cosas.
Y á pesar de tot la dimissió ha sigut aceptada.
A un home de tanta iniciativa es injust ferlo treballar gratuïtament pèl municipi.
Més val que apliqui tanta activitat als seus negocis particulars.

En un manicomi:
Un boig estava empenyat en matar al metje.
—Fuig, home, deya 'l doctor. ¿No véus que aixó seria 'l men al revés?

QUÈNTOS.

En una tertulia 's parla de la mort de un metje.
—Pobre doctor! exclamava un seu admirador. Un sol desitj tenia en vida y no ha sigut possible realitzar-lo.
—Quin desitj era aquest?
—Era un home tan agraït que volia que l' enterresin entre 'ls seus clients
—Y bè... ¿no s' ha fet aixís?
—No hi quedava puést.

Reptava un oncle á un seu nebot, pèl seu excessiu amor á las donas.
—¿Sembla mentida! Tants embolichs y en vigílias de contraure matrimoni.
—Per aixó mateix.
—Cóm s'entén?
Molt senzill. Precisament quan s' ha de anar sobre 'l terreno es quan més s' ha de cultivar l'esgrima.

Un pagés acompanyat del seu fill, un gamarús de uns 17 anys de edat, tracta d'entrar al teatro ab una entrada no més.
—Altot diu lo porter. ¿Ahont es l' entrada de aquest jove!
—Es lo meu fill, y ell y jo no 'n fem més que un.
—Donchs pagui entrada doble, no hi ha més.
—Un animal com el, vol vosté que pagui lo mateix que jo?.. Vaja, home, deixi'l entrar, qu' encare que vegi la comedia no se' n durá res...

En un dia núvol, una senyora segueix varias botigas y en una 's deixa 'l parayguas.
Al adonarse'n torna á recorre las botigas, ahont havia anat, y per últim á la quarta l'hi tornan la prenda perduda.
—Gracias, exclama dirigintse al dependent, consti que vosté es l' única persona decent que hi trobat avuy.
¿Cóm creuria qu' en las demes botigas s' han negat obertament á tornármel, ab l' excusa de que no 'l tenian!

Un senyor molt lleig, que está fent una visita, s'ha pujat á una criatura de cinch anys, filla de la casa, so-

bre'ls genolls, y está omplintla de mimos y caricias.

—M'estimas nena? l' hi pregunta.
—No respon la nena.
—Y perqué?.. Veyám.
—No, l' ho vull dir... que si la mamá 'm sentia 'm deixaria sense postres.

Un desenllás imprevisit.
Va fugir una dona casada ab un amant. Lo marit ofés vá presentarse á casa de aquest, revólver en mà.
—Sé que la mèva dona es aquí: exclamá ab véu terrible.
—No puch negarho: es aquí y aquí 'm tã, disposat á tot.
—Donchs bè, replica 'l marit ofés: dech advertirli que 'l dia que la mèva dona torni á casa, vinch aquí y l'hi aixeco á vosté la tapa del cervell.

Hi havia un jove que tenia una gracia especial en imitar als animals.
—Fes lo gós, l' hi deya un amich.
Y feya 'l gos.
—Fes lo tocino.
Y feya 'l tocino.
—Fes lo bou.
Y mugia com un bou.
Llavors un senyor, plé de bona fé vá dirli:
—A veure, fassi 'l lobarro.

Un passatjer acabava de dinar en un hostal de mala mort, y al preguntar quant era, van demanarli cinch duros.
—Cinch duros, están burrangos!
—Cinch duros, ni un xavo menos.
—Pero home, poséu un ral de pa, que no l' hi menjat, un ral y mitj de vi, que no l' hi begut pas, tant d' escudella, tant d' estufat, tant de rostit, tant de postres... Contéu com vulguéu: tot plegat encare no val sis rals.
—¿Qué no val sis rals?.. exclama l' hostaler: ¿Y las mosca? ¿Se figura vosté que las criém de franch?

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Prima dupla:
també es lletra.
Dos afirma.
Tersa nega
Prima—des no queda ré:
si no ho trobas diligent
encare t' ufegiré:
del mèu tot soch president.

R. VALLS.

II.
En una tersa—segona
vá comprarne la Total
una figura de hu—dugas
molt tres—quarta y de treball.

LL. MILLÀ.

ANAGRAMA.

—Digas Tot, y are ¿d' hont véus?
—Vinch de véure com vá en Tot.
—¿Que tã alguna novetat?
—Crech que á horas d' are ja es mort.

—¡Tot! Si que amigo...
—Fillet,
qué vols ferhi... En aquest món...
CIUDADÁ PIRANDÓ.

PROBLEMA ARITMETICH.

Per si no tenen res que fer, comensin á buscar un número que siga divisible per 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 y 22, sense deixar cap residuo en cap dels antedits divisers

SACHETTI.

TRENCA-CLOSCAS.

RAM D' UNIÓ.

Formar ab aquestas lletras lo nom de un home
CIUDADÁ PIRANDÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.
4 7 6 7 1 2—Id. de dona.
4 2 3 1 5—Id. id.
6 6 5 7—Id. de home.
5 7 6—Vegetal.
5 2—Animal.
6—Lletra.

UN TONTO.

ROMBO.

Omplir los pichs ab lletras que llegidas vertical y horisontalment, digan: 1.ª ratlla, una consonant.—2.ª, una part de la persona.—3.ª, nom d' home.—4.ª, un número.—5.ª, una consonant.

UN TENORIO.

GEROGLIFICH.

×
P
rom
:
III
I
tre

DOS LIBERALS.

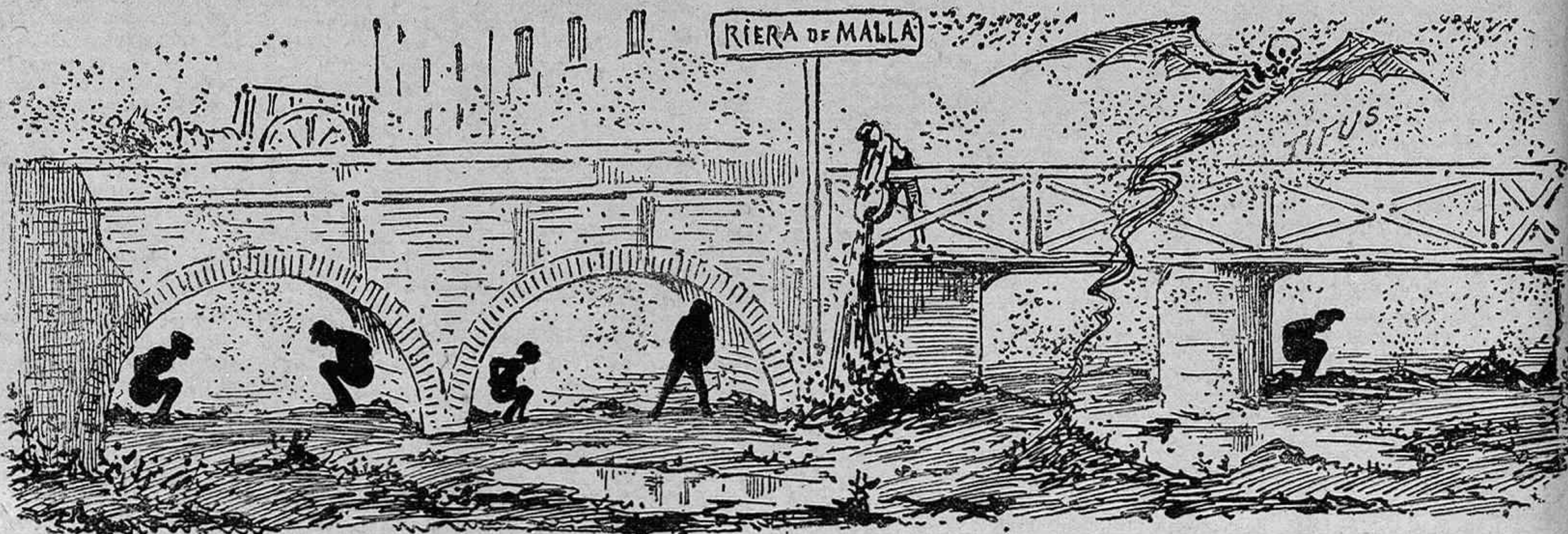
SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- XARADA 1.ª—Ca-vi-lar.
- ID. 2.ª—Ro-do-na.
- SINONIMIA.—Pipa.
- ACENTÍGRAFO.—Oliva Óliva.
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Isabel.
- CONVERSA.—Paquita.
- ROMBO.—
C
P A S
C A M A S
S A L
S
- GEROGLIFICH.—Per básculas á la Riba.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

UN CONCELL.

Si no saben lo cami del Cementiri, prenguin la riera de 'n Malla y vajant seguint que ja 'ls hi durán.